

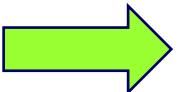
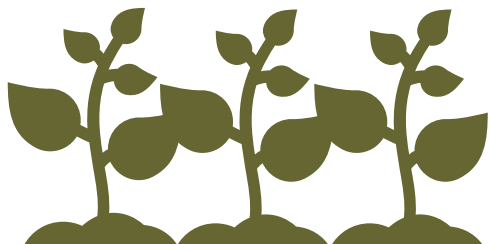
Een poëtische wandeling door wijk en bos

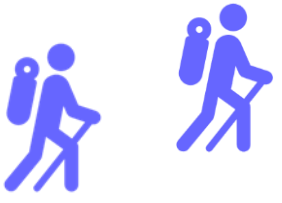
Dichter bij de Natuur

Ga gewoon kriskras door de wijk
Maak een uitstapje naar het bos
En laat je verrassen

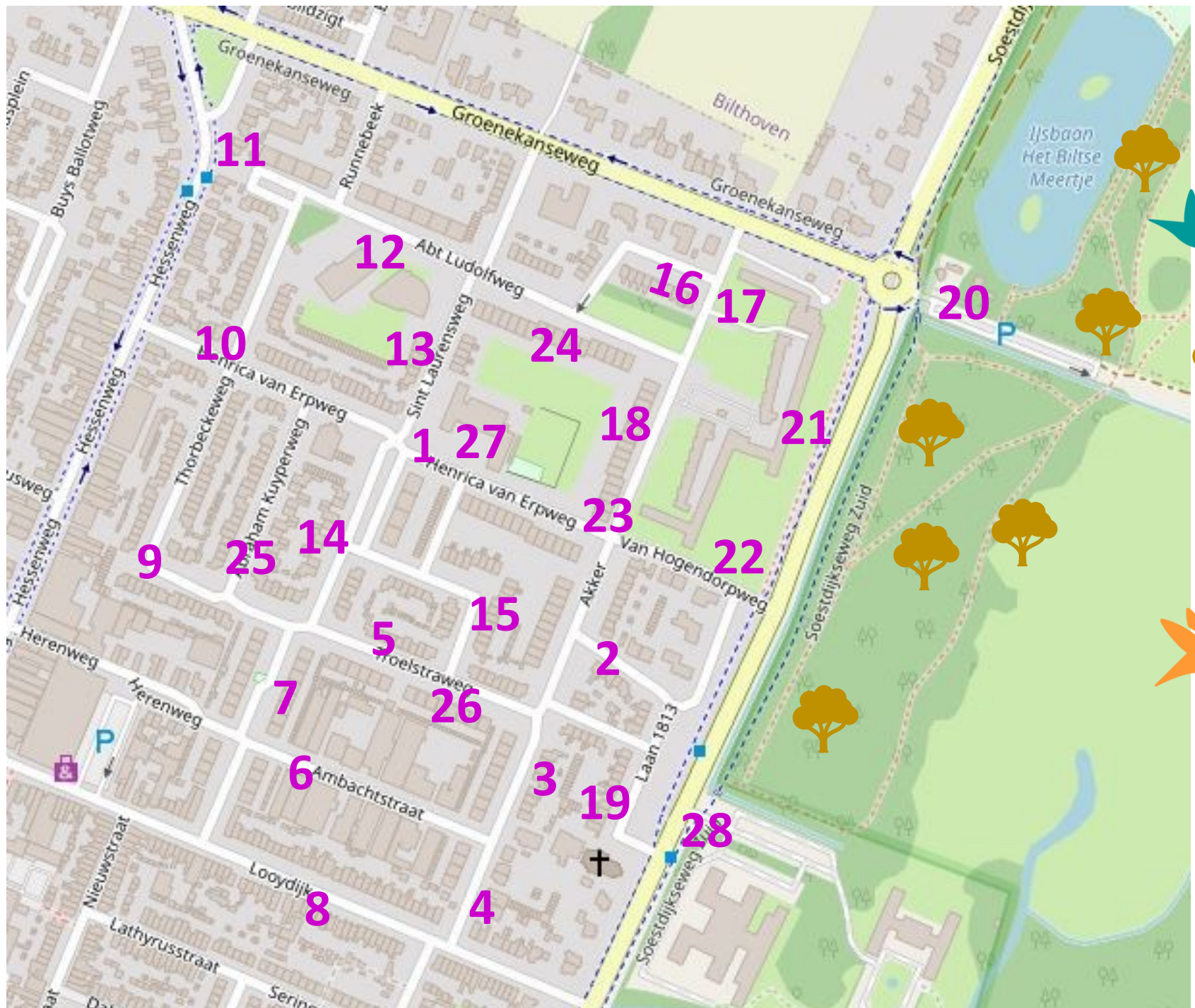

De nummers bij de gedichten verwijzen naar de pagina met links boven hetzelfde nummer.
Op de plattegrond zie je waar de verschillende gedichten staan.

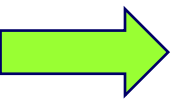

Plattegrond

Ook in het bos is van alles te zien en te beleven.

1 Het tuinfeest van Martinus Nijhoff (1894-1953)

Deze plek en dit moment. Je leest de eerste regels. Onder een paar populieren. Bloeit in het vroege voorjaar met rode mannelijke katjes. Maar opvallender: de pluizen van de vrouwelijke exemplaren op het grasveld. In juni lijkt het wel te sneeuwen in de buurt.

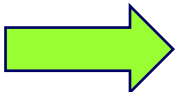
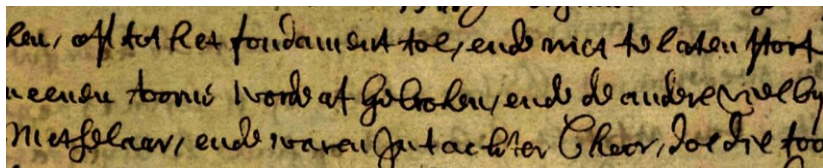
Henrica van Erp

Feminist avant la lettre. Leefde van circa 1480 tot 1543. Was abdis van het klooster Oostbroek. Zakenvrouw pur sang. Keiharde onderhandelaar. En schrijfster.

Martinus Nijhoff

Dichter, vertaler, essayist en toneelschrijver. Liefhebber van poëzie gebaseerd op spreektaal. Zou anno 2022 vast een befaamde rapper zijn geweest.

Ging ooit naar Bommel om de brug te zien..... Nee, niet die er nu ligt maar de oude brug..... Begin deze eeuw is deze gesloopt.

2 Bloemen van Levi Knoppers

Dit is het eerste gedicht van de vijf op dit gedichtenpad van leerlingen van Daltonschool De Rietakker. Alle leerlingen vanaf groep 3 hebben een gedicht geschreven en daar een tekening bij gemaakt. Dit gedicht is door de leerlingen uitgekozen voor het gedichtenpad.

De bloem ontrafeld

Kelkbladen: dat zijn buitenste (groene) blaadjes van de bloem; ze vormen de buitenkant van de knop.

Kroonbladen: gekleurde bladen van een bloem; om bestuivers te lokken.

Meeldraad: hier komt het stuifmeel uit; mannelijk deel van de bloem.

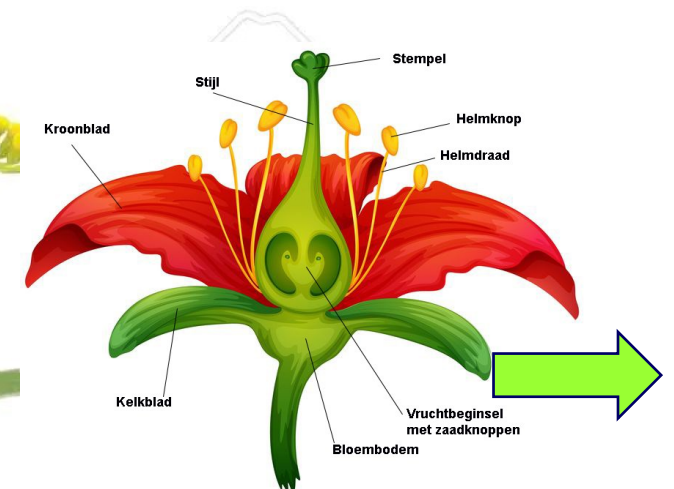
Stamper: hier moet het stuifmeel naar toe; vrouwelijk deel van de bloem.

Vruchtbeginsel: dit is het deel onder de stamper; hierin vindt de bevruchting plaats en groeien de zaden voor een nieuwe plant. De vrucht groeit er omheen.

Levi Knoppers leerling groep 3 Daltonschool De Rietakker

Vertaalde de opdracht 'schrijf een gedicht over de natuur en maak er een tekening bij' in een ode aan de bloem.

3 Het sprakeloze landschap van Gertrude Vlaar

Hier, op deze plek, stond tot 1986 een bouwvallig boerderijtje. Een oud huis op oude grond. Het laatste in de wijk. Ooit was ook dit boerenland. Geen grote akkers, maar kleinschalige tuinbouw voor eigen gebruik.

Gertrude Vlaar (1926 Zwaag NH)

Bereisde de continenten en bezong de aarde. Schreef gaandeweg over ontmoetingen, momenten, mensen, dieren, het leven. Een zoektocht “naar taal van zonnestralen, brekend op een diamant, en van zuiver stromend water, aan de bron verwant.”

Gertrude Vlaar was medische missiezuster in Afrika en woont nu in onze wijk.

De Gierzwaluw (bij Akker 26)

Onooglijke snelheidsduivel en immense vreetzak. Verorbert met gemak 15.000 insecten per dag en zit geen moment stil. Behalve dan om een nest jonkies uit te broeden en te leren vliegen. Gierzwaluwen arriveren in het voorjaar en vertrekken *en famille* tegen de herfst weer naar het zuiden.

Gierzwaluwen vliegen dus altijd, behalve als ze op het nest zitten als jong, of als volwassen vogel om te broeden en jonkies te verzorgen. Tijdens de 10 maanden dat ze daar niet mee bezig zijn, brengen ze 99% van de tijd door in de lucht.

Overigens is de gierzwaluw helemaal geen zwaluw maar een zwaluwachtige Het enige lid van de familie Apodidae in België en Nederland. De rest huist elders.

De kleinbladige linde

Toen de akkers verdwenen kwamen de lindes. Mooie boom, bloeit uitbundig met witte zoet geurende bloemen en draagt vleugels in de herfst. De Akker staat er vol mee.

4 Paradise Regained (herwonnen paradijs) van Hendrik Marsman

Hoe vaak komen we hier wel niet langs? Soms dagelijks, meestal gedachteloos. Kijken zonder te zien dat hier – op deze kleine beschutte plek – een paradijs is herwonnen. Een eldorado van planten en beestjes. De hemel voor hommels.

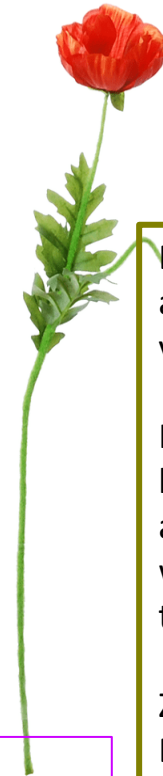
Hendrik Marsman (1899-1940)

De schrijver van “Denkend aan Holland zie ik brede rivieren traag door oneindig laagland gaan.....”. Onsterfelijk gedicht over de stem van het water en licht dat in veelkleurige grijze dampen wordt gesmoord. In 2000 verkozen tot hét gedicht van de eeuw.

Paradise regained is ook zo’n gedicht om nooit meer te vergeten. “Langs blauwe bergen van de morgen scheert de wind als een antilope voorbij.” Die sfeer, dat gevoel....

Rop rapt Denkend aan Holland

<https://www.youtube.com/watch?v=d9xaObXWLZg&t=51s>

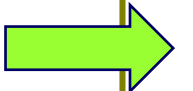

De hommels dus. Gezellig zoemend harig diertje. Leeft net als alle andere bijen van nectar, is dol op planten en houdt van variatie. Net als vlinders trouwens.

Hommels zorgen voor de biodiversiteit die de natuur nodig heeft en ze brengen het stuifmeel van de ene naar de andere plant. Kan geen mens tegenop. Zelfs in de kassen worden hommels ingezet om kasgroenten als paprika, tomaten, aubergines en komkommers te bestuiven.

Zin in hommelmuziek? Luister dan eens naar Julie en Camille Berthollet - Flight of the Bumblebee - Rimsky-Korsakov - Podium Witteman. YouTube.

<https://www.youtube.com/watch?v=6HQLhlfay4>

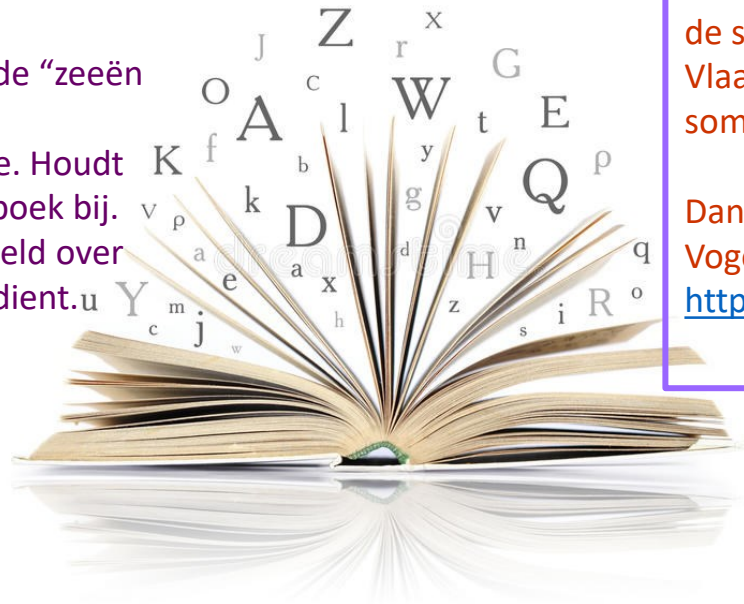

5 Natuurgedicht van André van der Made

Het is de liefde voor taal. Het ritme en de cadans van woorden. Taal die boven haar eigen regels uitstijgt, waarmee je kunt spelen. Het besef dat woorden kneedbaar zijn en dat je zinnen kunt buigen en betekenissen kunt verbergen of onthullen. Taalbeheersing die vrijheid biedt.

André van der Made (buurtgenoot)

Schrijft zijn eerste verhalen in de “zeeën van tijd” die hij heeft tijdens nachtdiensten op de WA-hoeve. Houdt al jarenlang een getekend dagboek bij. Bespiegelingen in woord en beeld over wat zich gaande het leven aandient.

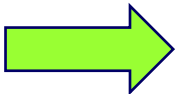
Bos- en tuinvogels

Ook regelmatig geen idee welke vogel er nu weer in de struiken zit? Of wat het verschil is tussen Vlaamse Gaai en Bonte Specht? Waarom ook vogels soms een verbond sluiten?

Dan kun je terecht op de website van de Vogelbescherming
<https://www.vogelbescherming.nl/>

Ook hier bijzondere bomen: de rode esdoorn. Het rode Drentse krentenboompje, een Christusdoorn en Atlasceder. Mooi en goed voor het klimaat

6 Ik wou dat ik een vogel was van Albert Verwey

Stel je bent een kip. Scharrelkip, vrije uitloopkip, legkip. Gebonden aan de grond. Voer voor de mens, onderwerp van studie *hier in deze straat*. Hoe zou het zijn om dan ineens te kunnen vliegen?

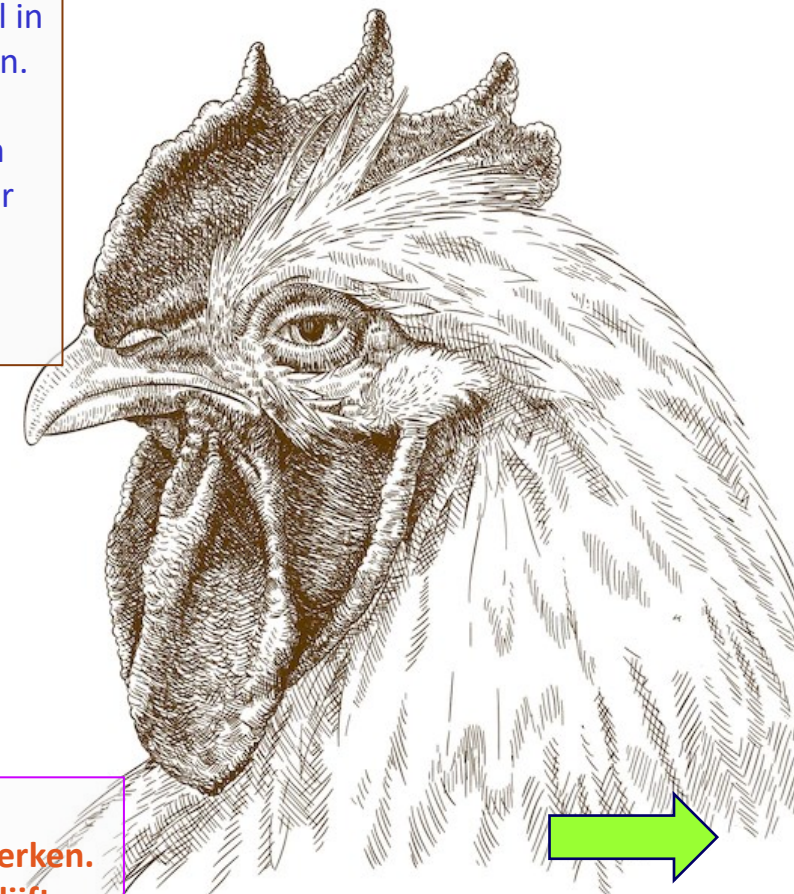
De kip dus. Wit, rode kam, legt eieren en kakelt. Eetbaar. Barbecuers – doorgaans mannen die, met een leren schort voor op zaterdag graag fikkie stoken – zijn er dol op. Korte gaartijd. Vandaar. Tot zover over de gewone soep-, braad en barbecuekip. Er zijn minstens 400 andere kippenrassen op de wereld. Stukken spannender om te zien ook trouwens.
<https://www.kippenpagina.nl/kippenrassen/>

So Chicken.....

Eigenlijk is hij een soort Willy Wortel: dr. F.A. de Zeeuw. Al in 1932 ontwikkelt hij de eerste geneesmiddelen voor kippen. Dan nog in de villa op de hoek Groenekanneweg/ Soestdijkseweg Zuid. In de jaren '60 verkast Laboratorium De Zeeuw naar de Ambachtstraat. Anno 2022 worden hier tussen de 10 en 20 miljard doses kippenvaccins geproduceerd voor pluimveehouders in meer dan 90 landen *all over the world*.

Albert Verwey (1865-1937)

Een wetenschapper die ook gedichten schreef.
Professor in Leiden.

Hier, de plek waar dit gedicht hangt. Ooit leegstaande treurigheid. In 2019 met veel liefde en zorg getransformeerd tot een markant, modern en toekomstbestendig gebouw waarin mensen wonen en werken. Zwart met een oranje vlak. Waardoor zelfs op dagen dat het plent van de regen de zon in deze straat blijft schijnen.

7 Lieve bij van Daphne Blankenstijn

Het heeft strepen, een flinke bos haar voor zo'n klein wezen en het zoemt. De Bij. Inderdaad met een hoofdletter. Het is namelijk een Belangrijk Dier. Bijen zorgen ervoor dat bloemen, fruit en planten kunnen groeien. Ergo: zonder bijen geen kersentaart, appelstroop of perenijs. En trouwens ook geen bijenwas.

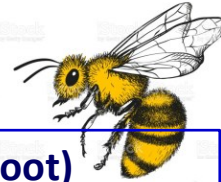
ZoemmmmZoemmmm

Bijen zijn dol op planten als hemelsleutel, herfstaster, muurpeper, lavendel, kattenkruid, blauwe knoop, zonnehoed, rozemarijn en tijm. De mens steken doen ze zelden. Nederland telt maar liefst 360 soorten bijen. De helft daarvan wordt bedreigd in zijn bestaan. Niet alleen door de intensieve landbouw en het gebruik van bestrijdingsmiddelen, maar vooral ook door verstedelijking en ons groenbeheer. Van vertegelde voor- en achtertuinen wordt geen bij blij. Nederland zoemt zet zich in om het uitsterven van bijen tegen te gaan. En ja, ook jij kunt meedoen.

<https://www.nederlandzoemt.nl/doe-mee/>

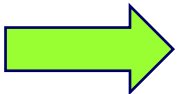
Daphne Blankenstijn (buurtgenoot)

Houdt van mensen, dieren en knutselen. Schept sprookjesachtige werelden met papier als belangrijkste materiaal. En schrijft gedichten. Over de natuur, het leven. Ook woorden van troost als mensen het moeilijk hebben.

Redt de bij van Kinderen voor Kinderen
<https://www.youtube.com/watch?v=cPDKS45RhkA>

Zodra het voorjaar nadert – eind april, begin mei – tooien de Japanse sierkersen in de straat hier zich in uitbundig roze. Het is een van de vele prachtige bloeiende bomen in deze wijk.

8 Vleermuizen van Simon Vestdijk

Spookachtig vliegt hij door het nachtelijke luchtruim. Feilloos ontwijkt hij bomen en andere obstakels. Trefzeker grijpt hij insecten tussen de bladeren. Dankzij sonartechniek behoren vleermuizen tot de meest doeltreffende jagers van de nacht.

Simon Vestdijk (1898-1971)

Dichter, romanschrijver, essayist, vertaler, muziekcriticus en arts. De dichter Adriaan Roland Holst noemde Vestdijk "de man die sneller schrijft dan God kan lezen." Vestdijk schreef meer dan 200 dichtbundels, novellen, korte verhalen, romans en briefwisselingen. Uit het archief van de Zweedse Academie blijkt Vestdijk maar liefst negen keer te zijn genomineerd voor de Nobelprijs voor de literatuur.

Dit gedicht Vleermuizen is trouwens op muziek gezet. Geweldige song. Luister maar eens.

<https://3eilanden.bandcamp.com/track/vleermuis>

Nachtelijke jagers

Soms, op een mooie zomeravond, kun je ze volop zien vliegen hier in de wijk. De vleermuis. Een hoogontwikkeld, sociaal dier dat graag in groepsverband leeft. Het enige zoogdier ook dat kan vliegen. Jaloersmakend, inderdaad.

Vleermuizen zijn insecteneters. Nachtvlinders, kevers, spinnen. Iedere nacht eten ze 20 tot 50% van hun eigen lichaamsgewicht aan insecten. Dat is vooral nodig omdat vliegen zoveel energie kost. Ze wonen graag onder de dakpannen, in schuurtjes, oude gebouwen en spiksplinternieuwe rijtjeswoningen. Dichtbij een goed jachtgebied en met voldoende plek voor de groep.

9 Ode aan Mouse van een onbekende dichter

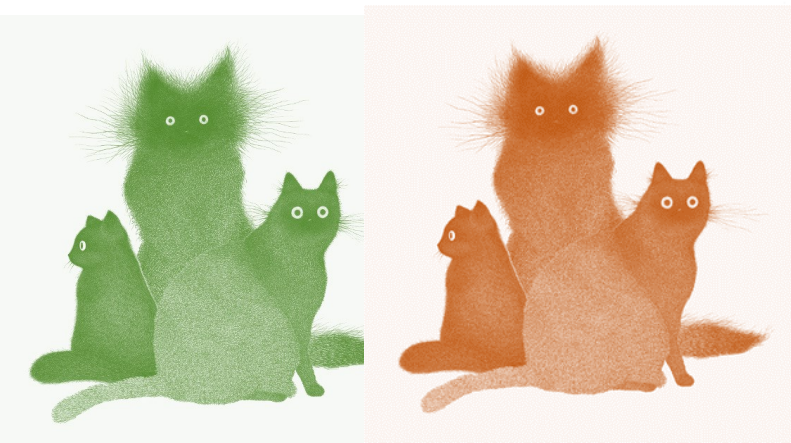
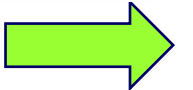
Het is een van de meest literaire wezens van het dierenrijk. Al dan niet gelaarsd, beschreven, bezongen en gefilmd. De kat. Ofwel *Felis silvestris catus*.

Waarom katten zo leuk zijn

- 1) Hoge aaibaarheidsfactor
- 2) Lekker warm
- 3) Je kunt er diepzinnige gesprekken mee voeren
- 4) Combineert een eigenzinnig karakter met grote afhankelijkheid en jachtinstinct met opperste luiheid
- 5) En vangt muizen

Hier op deze hoek spoedt menig buurtgenoot zich regelmatig naar bakker, slager en andere winkels. Langs de rode esdoorn en de Drentse krentenboompjes.

10 Groen van Gertrude Vlaar

Lekker, een beetje in de aarde wroeten... contemplatieve bezigheid. Perfecte remedie tegen stress, muizenissen en slapeloosheid. Als het meezit valt er ook nog wat te oogsten. Kan ook op het balkon.

Gertrude Vlaar (1926 Zwaag NH)

Bereisde de continenten en bezong de aarde. Schreef gaandeweg over ontmoetingen, momenten, mensen, dieren, het leven. Een zoektocht "naar taal van zonnestralen, brekend op een diamant, en van zuiver stromend water, aan de bron verwant."

Gertrude Vlaar was medische missiezuster in Afrika en woont nu in onze wijk.

De Thorbecketuin

De eerste buurtmoestuin in de wijk. Met aardappels, sla, boontjes, bloemen en een schommel aan een boom. En kastjes voor vlinders, insecten, bijen en andere beestjes. Een plek om in gedachten te verwijlen, te kijken hoe buurman of buurvrouw aan het spitten is, hoe langzaam de nacht valt. Of gewoon onderweg voor de dagelijkse boodschappen een tijdje bij stil te staan.

11 De rivieren van Fedde Sijsma

Het woord water. Als je het heel langzaam uitspreekt kun je het bijna proeven. Probeer het maar eens. Maar eigenlijk gaat dit gedicht over de rivier. En over wat daar onder de spiegeling van de oppervlakte leeft.

Fedde Sijsma groep 4 Daltonschool De Rietakker
Fedde's gedicht is een van de vijf door de leerlingen van Daltonschool De Rietakker uitgekozen gedichten op dit gedichtenpad.

Lied over de rivier

Singer-Songwriter Stephanie Struijk schreef een lied over de rivier.

<https://www.youtube.com/watch?v=2R6T9E4Ri7A>

Proefjes met water

Voor wie zin heeft in

EXPERIMENTEREN

<https://www.proefjes.nl/categorie/water>

12 De bruiloft van Ties Hanraets

Een warme zomeravond. Geritsel en gesnuif in het struikgewas. Muis??? Nou neuh..... dat piept namelijk, maar dit... dit.... Huhhhh.....!!

Egel

Ja, het heeft stekels en het zit doorgaans vol vlooiën. Neemt niet weg dat het een hartverwarmend dier is. De Egel. Ofwel Erinaceus europaeus. Een zoogdier, net als wij mensen. Nuttigt graag slakken, rupsen, maden en andere insecten. Brengt de winter bij voorkeur door in een berg tuinafval. En heeft een pesthekel aan tegeltuinen.

<https://www.egelbescherming.nl/de-egel/egels-in-uw-tuin/>

Abt Ludolfweg

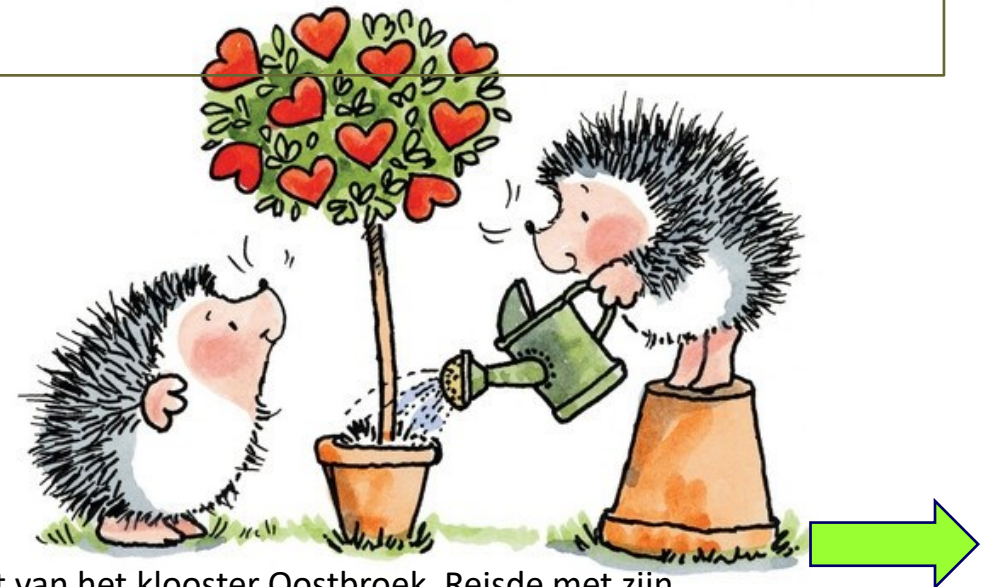
Abt Ludolf dus..... Een Belg. Afkomstig uit Brugge en de eerste abt van het klooster Oostbroek. Reide met zijn halfzuster naar de Lage Landen. Gunsteling van de Duitse Keizerin Mathilde. In 1113 krijgt hij de gronden tussen Oostbroek en Westbroek.

Oh ja, ook nog wat over bomen

Op het plein zie je Japanse sierkersen tussen gewone esdoorns en een indrukwekkende trompetboom (Katalpa), die in juni bloeit met mooie witte trossen bloemen waaruit zich lange boonvormige vrucht dozen vormen

Ties Hanraets groep 5 Daltonschool De Rietakker

Feest! Egel gaat trouwen. Strak in het pak. Zonder mondkapje. Ben wel benieuwd trouwens wie de bruid is..... Jij ook?
Het gedicht van Ties werd door de leerlingen van De Rietakker uitgekozen voor dit gedichtenpad.

13 Los van Ingmar Heytze

Krijg je ook zo'n zin in een dansje. Wat let je, gewoon een kwestie van doen. Hier in de straat. Geen mens die daar raar van opkijkt. En zo wel... Niks van aantrekken. Je wordt er namelijk heel gelukkig van.

Sint Laurens

Veelzijdig heilige. Patroon van de bibliothecarissen en boekhouders en beschermheilige van koks, pastei- en banketbakers, bierbrouwers, kolenbranders en de brandweer.

In deze straat staan onder meer sierkersen, een magnolia, een treurende berk en de meidoorn.

Ingmar Heytze (1970)

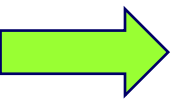
Is misschien wel een van de meest toegankelijke dichters van deze tijd Geboren en getogen in Utrecht en daar trouwens ook gebleven. Schreef een van de mooiste liefdesgedichten van de afgelopen jaren.

“Wat ben ik blij dat ik je nog niet ken.
Ik dank de sterren en de maan
dat iedereen die komt en gaat
de diepste sporen achterlaat, behalve jij
.....”

Om te eindigen met

“..... Neem de tijd, als je dat wilt.
Wacht een maand, een jaar,
de eeuwigheid en één seconde meer -
maar kom, voor ik mijn ogen sluit.”

<http://www.ingmarheyitze.nl/>

14 Lente van Senne Wagenaar Hummelinck

Weg met de winterblues..... 't Is lente..... Daar wordt een mens blij van. De dieren ook trouwens... Net als de planten. Het mag weer.....groeien, bloeien, stoeien. Buiten.

Senne Wagenaar Hummelinck groep 6 Daltonschool De Rietakker
Het gedicht van Sanne werd door de leerlingen van De Rietakker uitgekozen voor dit gedichtenpad.

<https://www.youtube.com/watch?v=sotRE2fBYxM>

Koeiendans

Wist je dat koeien een dansje maken als ze na de winter weer naar buiten mogen? Kijk maar eens.

<https://thedailymilk.nl/koeiendans/>

15 Dat zou mooi zijn van Huub van der Lubbe (De Dijk)

Een actuele tekst in een ongewis tijdperk. En ja, dat maakt het ook aangrijpend. Konden we inderdaad met een liedje maar de honger laten stoppen, het wereldleed oplossen, een einde maken aan de oorlog.

Huub van der Lubbe (1953)

Acteur, zanger en dichter. Vooral bekend van de befaamde band De Dijk. Schreef onvergetelijke teksten over wat het leven en wat we liefhebben en vrezen.

<https://huubvanderlubbe.nl/>

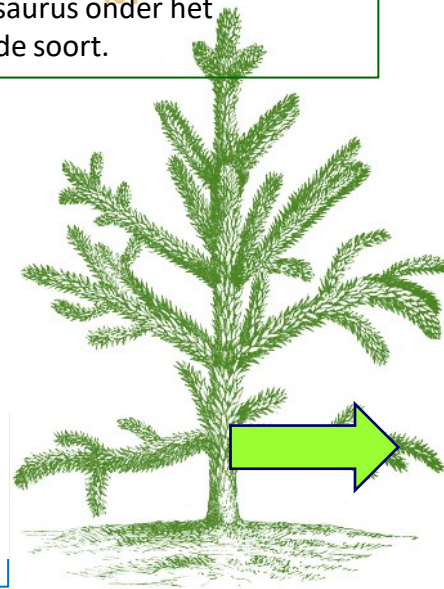
De Savornin Lohmanweg

Genoemd naar Jonkheer Alexander Frederik de Savornin Lohman. Politicus, net als de mannen waar andere straten in de buurt naar genoemd zijn.

Meest opvallende boom in deze straat: de slangenden, ofwel the monkey puzzle tree. De brontosaurus onder het geboomte. Sinds 2013 een bedreigde soort.

Dat zou mooi zijn beluisteren

<https://www.youtube.com/watch?v=Oicn2o7yqRw>

16 De vogels van Hans Andreus

Een vroege zomermorgen. Keihard gezang. Nee niet van buurman, buurvrouw of je geliefde in het bad maar van de vogels in je tuin.

Hans Andreus (1926-1977)

Groot liefhebber van de natuur en de liefde. Verkaste van Amsterdam naar de Veluwe. Was dichter en schrijver van romans, verhalen, hoorspelen, kinderverhalen en kindergedichten. Schreef kort voor zijn dood de onsterfelijke woorden: "Wanneer ik morgen doodga, vertel dan aan de bomen, hoeveel ik van je hield. Vertel het aan de wind, die in de bomen klimt, of uit de takken valt [.....] maar vertel het aan geen mens [.....]"

Vogelgeluiden herkennen

Weten welke vogel welk geluid maakt? Kijk dan eens op de website vogelgeluid. Of vooral.... Luister eens.....

<https://www.vogelgeluid.nl>

De vogels op YouTube

Geweldige weergave van het gedicht De Vogels.....

<https://www.youtube.com/watch?v=4foelB3rSUw>

17 Ginkgo Biloba van Johann Wolfgang von Goethe

Wonderlijk wezen, deze tempelboom. Ergens in het verre verleden meegekomen met reizigers uit de Oriënt. China's nationale boom. Heilig voor boeddhisten, voor westerlingen een boom van de hoop.

Johann Wolfgang von Goethe (1749-1832)

Combineerde de wetenschap met de filosofie, het schrijven van toneelstukken en romans, daarnaast was hij staatsman. Groot liefhebber van Ginkgo's. Hij kweekte en plantte honderden exemplaren in de Weimar waar hij destijds woonde. Charles Darwin maakte grif gebruik van de kennis van Von Goethe.

Von Goethe en de romantiek

Weten wie Von Goethe was en wat hij zoal dacht?
School of Life maakte een documentaire
<https://www.youtube.com/watch?v=zNEpojtXotE>

Boom van de hoop

Op 6 augustus 1945 brengt Little Boy, de eerste atoombom ter wereld, dood en verderf in Hiroshima. Dichtbij de inslag staat een ginkgo biloba. De eerste boom en vooralsnog enige boom die kort na het bombardement opnieuw begint uit te lopen.

18 Klavertjes van Leny Hoogteijling

Dit hier is een van de meest blije plekken van de buurt, vol bloemen, seizoen na seizoen. Ooit doodsaai gemeentelijk groen, nu steeds meer een eldorado voor vogels, bijen en andere diertjes.

 En voor de toevallige passant. Kom je er dus langs, sta dan even stil en kijk... En kom nog eens terug...

Leny Hoogteijling (buurtgenoot en tuinvrouw)

Houdt van bloemen en mensen en niet zo van auto's en steen. Adopteerde gemeentegroen en legde boomtuintjes aan. Dat werkte aanstekelijk (adoptie-klavertjes!). Afgelopen winter bedacht ze dat een gedichtenpad in onze wijk ook leuk zou zijn.

.... En draai je eens om.....

Schuin aan de overkant – op het grasveld van SF de Akker – staan twee imposante paardenkastanjes. “ In het voorjaar getooid met wit/rode bloem pluimen waaruit zich stekelige groene doosvruchten vormen. Binnenin de bruine kastanje. Niet eetbaar.

Go Wild: een ode aan het wilde tuinieren

Zin in een woest bloeiende tuin? Maar weinig tijd? Dan is de wilde tuin de oplossing. Het enige dat je hoeft te doen is zo nu en dan zorgen dat bepaalde planten de andere niet overwoekeren.

<https://www.buitenlevengevoel.nl/natuurlijke-tuin-aanleggen/>

19 Natuur van Fayruz Barazi

Hoe mooi. Wolken die telkens weer veranderen van kleur. Van grijs naar wit en omgekeerd....
Inderdaad, een wonder....

Fayruz Barazi groep 8 Daltonschool De Rietakker
Fayruz schreef een van de vijf gedichten die door de leerlingen van De Rietakker zijn uitgekozen voor dit gedichtenpad.

Rappend op de wolken

Ofwel hoe Sara en Julia in de wolken verkeren

<https://www.youtube.com/watch?v=MN7ikACKcyw>

In de wolken.....

Lekker op je rug, liggend in het gras. Kijken naar de wolken en hoe ze voorbij drijven. Schapenwolken, nevelwolken, mooie weer wolken, regenwolken, vederwolken, bloemkoolwolken, stapelwolken.

<https://www.knmi.nl/kennis-en-datacentrum/uitleg/wolken>

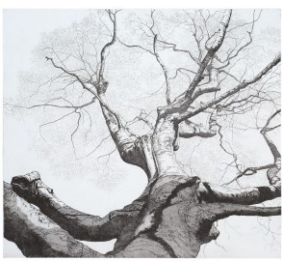

Ooit – nog niet eens zo heel lang geleden trouwens – luidde elke zondag de klok van de Immanuëlkerk hier dicht bij. De zware bronzen klok dateert uit 1635, hing tot 1925 in Hattem en nu dus hier. De Immanuëlkerk is van 1923. Architect P.J. Houtzager tekende voor het ontwerp. In de toen kenmerkende stijl van de Amsterdamse School.

20 Ik zal een boom zijn van J.C. van Schagen

“Een boom”, schreef de dichter Hans Andreus ooit, “een boom is een bruiloft.” Volgens Maria Drooglever Fortuyn – de dichteres Vasalis – zuchtte haar boom in het Vondelpark “ruisend als een kind.” En Vestdijk liet een beuk en berk samenwonen. “Keuvelend en met verliefde kronen, ruisend de een, rits’len de ander.” “Als lotgenoten van elkander.”

J.C. van Schagen (1891-1985)

Schrijver, dichter en graficus. Hij zag de kunst en het leven als spel en geloofde in het toeval. Alle berekende, voorspelbare uitkomsten vond hij bij voorbaat nutteloos, zinloos en waardeloos. *“Niets is wat niet goddelijk is. Daarom wil ik niets uitzonderen ... daarom geef ik geen namen, ik ga maar en ben.”*

Tolhuis

Het mooiste van dit oude Tolhuisje is misschien wel de tuin. Zo’n ouderwetse tuin, zoals vroeger bij boerderijen. Niks strakke veldjes, maar gewoon een beetje blij bloei door elkaar heen. Je kunt je voorstellen dat dit ook voor de vogels, vlinders en bijen een paradijselijke plek is.

Eekhoorn

Roodbruin, razendsnel, flitst het langs de stam omhoog. De eekhoorn. Een van de leukste knaagdiertjes die je kunt tegenkomen in het bos. Lust graag eikels, dennenappels, noten en zaden, knoppen van bloemen, bessen, paddenstoelen, rupsen en vogeleitjes. In de herfst leggen eekhoorns een voedselvoorraad aan voor de winter.

<https://www.natuurmonumenten.nl/dieren/eekhoorn>

21 Kijk van Kees Spiering

Dit gedicht gaat over kijken, voelen, ervaren. En over gras. Ondergewaardeerde plantensoort. Dieren gedijen erbij. En wij mensen trouwens ook. Simpelweg omdat het fijn groen is, je er weidse uitzichten van krijgt en er ook nog in kunt liggen, met je rug tegen een boom of gewoon languit. Wist je trouwens dat er meer dan 8000 soorten gras zijn? En dat gras soms zelfs zingt?

Kees Spiering (1958)

De dichter en kinderboekenschrijver Kees Spiering schrijft graag over alledaagse en herkenbare dingen en de gevoelens die deze opwekken. Zoals dit gedicht, 'Kijk'.

In het dagelijks leven staat hij voor de klas.

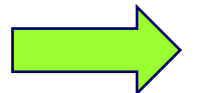
Zingend gras

- Een Brabants lied over Gras. Van Toon Hermans
<https://www.youtube.com/watch?v=69i9wg-6VGY>
- Gras..... Rap.... <https://www.youtube.com/watch?v=EMPgFPxzCis>

De Bomenbieb

Hier op het gras bomen. Beuken, zomereiken, sierkersen. Meer weten over bomen? Kijk dan in de bomenbieb. Daar vind je alles over boomsoorten, boomgasten en bijzondere bomen.

<https://bomenbieb.nl>

22 Strandnimf van Paul de Roy

Hier....., onder de beschutting van oeroude beukenbomen. Een uitstapje naar de zee. Dansen op het natte spiegelstrand. Doe je ogen dicht en denk je daar.....

Paul de Roy (buurtgenoot)

Zijn belangrijkste inspiratiebron is de contemplatieve spiritualiteit van de Benedictijnen. Jarenlang woonden hij en Claar in de Nicola-Kommunitie in Utrecht. Paul de Roy schrijft al van jongs af aan gemakkelijk toegankelijke gedichten over gebeurtenissen, ontmoetingen en gevoelens. In een taal waarin letterlijk voelbaar zijn levensvisie resoneert: stilte, bezieling en verbondenheid..

Het verborgen leven van bomen

Het klinkt raar maar bomen kunnen met elkaar praten en herkennen elkaar. Hoe? Nou, via schimmeldraden in de bodem. Elke boom heeft ontelbare schimmelverbindingen waarmee ze in contact staan met de bomen in het bos. En ze weten ook precies met welke bomen. Als ze zich niet lekker voelen zorgen de bomen in de buurt dat ze voldoende voedsel overhouden om er weer bovenop te komen. Boswachter Peter Wohlleben schreef er een intrigerend boek over.

En ja, ook nog wat over de ratelpopulier, een eindje verderop
Ook wel trilpopulier of esp. Het is trouwens een wilg. Althans, familie ervan. Schijnt een rustgevend geluid voort te brengen. Wordt een jaar of honderd.

23

Nasa Limerick van Wijnand Klaver

Het is de hele mensheid minus één daar op de maan op dat moment en op die plek. De beroemde maanfoto van astronaut Michael Collins. Met daarop de maanlander waarin Neil Armstrong en Buzz Aldrin zitten. Wij, ver weg op de blauwe planeet in de koude oneindigheid. Ander perspectief op het aardse bestaan.

Wijnand Klaver (buurtgenoot)

Woont sinds 2020 in De Bilt en is lid van de Wageningse schrijverskring

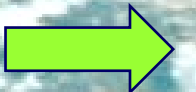
Schrijven aan de Rijn. Sinds zijn middelbare schooltijd schrijft hij gedichten en korte verhalen. Hij speelt graag met woorden en met meerdere lagen van betekenis en beoefent verschillende stijlen: van persoonlijke mijmeringen tot beeldende scènes met dialogen.

Moonwalker David Scott

Vertrok met de vierde expeditie, een paar jaar na Armstrong. Woonde ooit – lang voordat hij richting maan vertrok – een tijdje in een van deze flats.

Zwijmelen bij maanlicht:

- Paul Simon 'Song about the moon': <https://www.youtube.com/watch?v=RWCRzR9WWV>
- Cecilia Bartoli 'Vaga Luna': <https://www.youtube.com/watch?v=AwA7Pvc3sBE&t=1s>
- Ludwig von Beethoven 'The moonlight sonata' <https://www.youtube.com/watch?v=4Tr0otuiQuU&t=27s>
- Claude Debussy 'Clair de Lune': <https://www.youtube.com/watch?v=WNcsUNKIAKw>

24 Jeugdherinnering van Frans Melkert (1937-2020)

Best spooky. Zo'n dikke, traag rond kruipende rups uit een kinderboek die zich al etend ineens op een dag ontpopt tot een uiterst bevallig wezen dat eruit ziet alsof het bij de eerste beste regenbui in het blauwe niets verdwijnt. De Vlinder. Inderdaad met hoofdletters. En ja, een studie waard. Net als deze plek. Kijk maar eens goed.

De passie van Broeder Frans

De monarchvlinder, de kleine paarlemoervlinder, witjes, de grote vos. Benedictijner monnik Frans Melkert van de Sint-Adelbertabdij in Egmond-binnen zag vlinders als mensen in een stadje. "Aan de hand van gebouwen, pleinen en parken weten ze waar ze zijn. Vlinders houden ook van herkenningspunten, hoge planten, lage planten, planten om in te wonen en eitjes te leggen en planten om te eten." Zijn vlindertuin is vermaard. En ja, je kunt er naar toe.

<https://www.abdijvanegmond.nl/abdijtuin/vlindertuin/>

Frans Melkert werd geboren in Utrecht en zwierf voordat hij het klooster in ging bij voorkeur rond op Oostbroek.

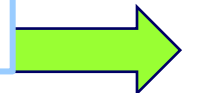

Over gele tijgers en zo nog wat....

Ze dragen namen als witjes, vossen, gele tijger, appeltak of aardbeivlinder. Zijn onderdeel van de familie dikkop, grote page of wortelboorder. En komen vaak pas tevoorschijn als het donker wordt. Van de 2400 vlindersoorten in Nederland zijn er 53 liefhebbers van de dag. De rest zijn nachtdieren. En een deel ervan haat kou. Zodra het herfst wordt vertrekken die richting het zuiden, wind in de rug.

Vlinders houden van de natuur. Niks tegels dus maar gewoon veel bloeiend groen dat er een beetje op los woekert zonder dat het per se hoeft te verwilderen. Beschutte plekjes, klimop, kruiden, composthoop. Hoe je dat bereikt? Kijk dan op de website van de vlinderstichting. Daar vind je alle denkbare informatie over vlinders. En – ook al zo'n wonderlijk diertje: de libelle.

<https://www.vlinderstichting.nl/>

25 Onder de bomen van Fetze Pijlman

Mysterieuze boom: de berk. Lady van het Woud, ook wel Witte Vrouw met groene sluier. In Scandinavië en diep in de binnenlanden van Siberië is de berk een symbool van licht. Heilig en geneeskrachtig. In de Achterhoek en Twente zit t'ie al eeuwenlang vol witte wieven .....

Fetze Pijlman

Fetze Pijlman schrijft onder meer gedichten voor kinderen en werkte als docent Nederlands. Ook schreef hij liedjes en scènes voor Klokhuis en Sesamstraat.

Andere bomen die genezing bieden.....

- De Wilg: staat aan de basis van onze aspirine. Wist Hippocrates trouwens ook al, 2500 jaar geleden.
- Taxus: bevat baccatine, de belangrijkste stof voor medicijnen tegen kanker.
- Witte Berk: bevat betulinezuur, is ontstekingsremmend en werkt tegen HIV, malaria en kanker.
- Ginkgo: bevordert de circulatie van het bloed

<https://www.bosplus.be/k/nl/n167/news/view/23751/19367/10-medicijnen-waarvan-je-niet-wist-dat-ze-uit-het-bos-komen.html>

Berkensap dus.....

Ze maken er zalfjes, shampoo en haarwater van. Perfecte remedie tegen de tand des tijds waaronder verregaande verrimpeling en haarverlies. In het voorjaar geplukt berkenblad bevat harszuur, kalizout en saponine, een stof die genezend werkt bij reuma, blaas - en nieraandoeningen. Je kunt er trouwens ook wijn van maken. Gewoon een kwestie van een wigvormige insnijding in de stam en daaronder een blik om het sap op te vangen. En nee, geen sap jatten van deze boom..... Plant liever zelf een berk.

26 Minimal van Roland Jooris

Dit lezen, hier, precies op deze plek. Kijken, wachten..... Op wat? Het wit tussen de woorden.....
Hier gebeurt meer dan je denkt.....

Roland Jooris

Roland Jooris (Wetteren, 22 juli 1936) is een Vlaams dichter. Tot april 2005 tevens conservator van het Roger Raveelmuseum in Machelen.

Kabouters... Huh????

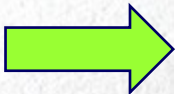
Extreem kleine wezens die het huis waar ze staan welgezend zijn. Eindje verderop in de straat vind je een tuin vol....

Troelstraweg

Deze straat is een ode aan een dichter. Pieter Jelles Troelstra. Fries van geboorte, vooral bekend geworden als socialistisch staatsman. Waardoor zijn literaire kwaliteiten in de annalen van de geschiedenis lijken te zijn verzwolgen. Weten wat Troelstra schreef? Kijk dan eens op deze site:

<https://muurgedichten.nl/nl/muurgedicht/maaie-op-it-iis-1881> Met Nederlandse vertaling.

27 Bani Adam van Sa'di Shirazi

Sta even stil... neem de tijd..... Lees de woorden.... Dit gedicht gaat over ons.....

Sa'di Shirazi (1210-1292)

Ook wel geschreven als Saadi Shiraz. Sa'di staat bekend om zijn aforismen, waarvan de meest bekende, Bani Adam, mensen oproept tot het doorbreken van de barrières tussen hen.

Website met gedichten:

➤ <https://www.youtube.com/watch?v=wocXgdP03OE>

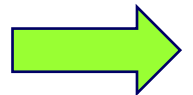
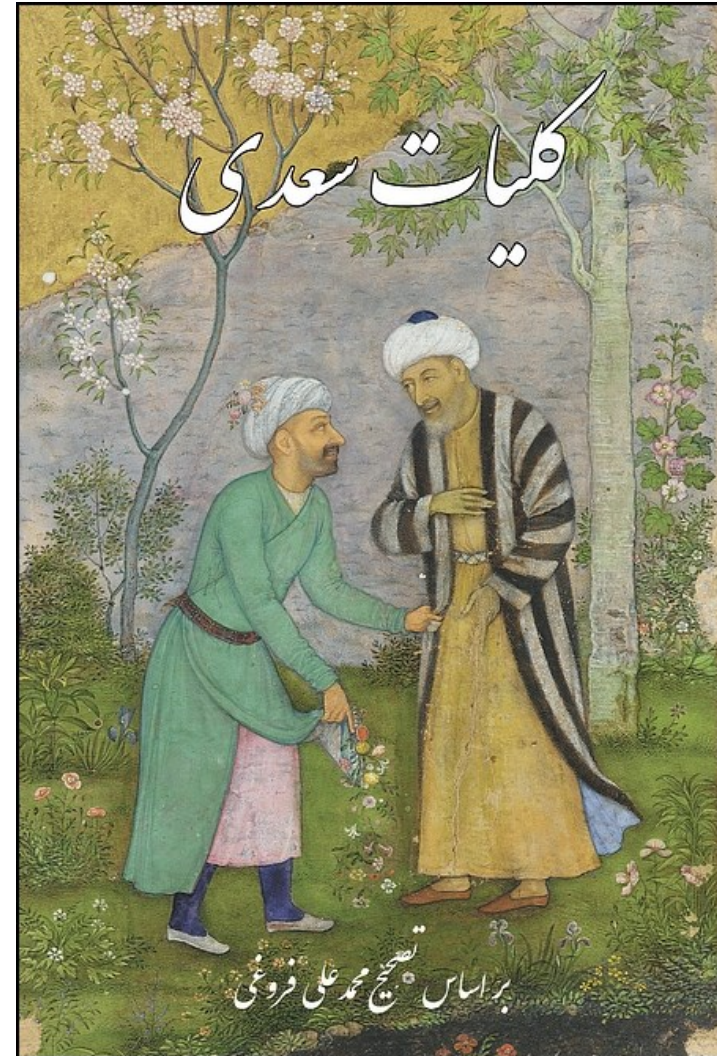
یکدیگرند
که در آفرینش ز یک گوهرند
عضوی بدرد آورد روزگار
دگر عضوها را نمائد قرار
کز محنت دیگران بی غمی
نشاید که نامت نهند آدمی

Waarom dit gedicht op deze plek?

Toegegeven: het gedichtenpad zou gaan over de natuur. Edoch, ook de homo sapiens – wij dus – zijn onderdeel van de natuur. Daarom hebben we ook over onszelf een gedicht uitgekozen.

Het hangt hier omdat dit dé centrale plek in de wijk is waar iedere buurtgenoot wel eens komt.

Hier in de straat hoge populieren, een valse christusdoorn, goudiepen en een witte acacia. En nog een kleinbladige linde.

28 Nachtelijke wandeling van Paul de Roy

Bomen dus. Je kunt er onder schuilen, in wonen, van eten, warmte bij vinden, troost aan ontlennen en ijzingwekkend bang van worden als je er bij nacht en ontij langs moet.

Paul de Roy (buurtgenoot)

Zijn belangrijkste inspiratiebron is de contemplatieve spiritualiteit van de Benedictijnen. Jarenlang woonden hij en Claar in de Nicola-Kommuniteit in Utrecht. Paul de Roy schrijft al van jongs af aan gemakkelijk toegankelijke gedichten over gebeurtenissen, ontmoetingen en gevoelens. In een taal waarin letterlijk voelbaar zijn levensvisie resoneert: stilte, bezieling en verbondenheid..

Daarheen en weer terug

Hier of misschien een eindje verderop, begint het favoriete ommetje van Godfried Hendrik Leonard Baron van Boetzelaer. Het bos van de baron. Niet bestemd voor de gewone mens. Volgens de overlevering is hij de bedenker van de draaibrug. Uitsluitend over te steken door de enkeling die wel een vrije passage krijgt door zijn bos. De brug is vernieuwd en draagt de tekst 'Daarheen en weer terug'. Uit de Hobbit van Tolkien. Bilbo Balings wordt door Gandalf de tovenaars uitgezonden om een groep dwergen te begeleiden bij hun speurtocht naar de draak Smaug die de schatten van het dwergenvolk heeft geroofd. Een reis die voert van de Nevelbergen naar het Duistere Demsterwold en van daaruit naar de Eenzame Berg. En ja, ze komen terug.

Hier, achter dit hek zit Sweco. In 1913 opgericht door Doedo Veenhuizen, zoon van een aardappelkweker in Zwolle die boeren hielp om wateroverlast te verminderen. Hij noemde zijn bedrijf Grontmij. Anno 2022 is Sweco een van de grootste ingenieursbureaus in Europa.

